

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНІТОРИНГУ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ INFORMATION SUPPORT OF FOOD SECURITY MONITORING

У статті представлено основні суб'єкти інформаційного забезпечення моніторингу продовольчої безпеки, які надають інформацію для обґрунтованої оцінки стану та тенденцій продовольчої безпеки держави. Досліджено специфіку вихідної інформації, що надається учасниками системи забезпечення продовольчої безпеки держави. Систематизовано інформаційні джерела для моніторингу продовольчої безпеки та напрями отримання і використання інформації на рівні: органів державної влади і управління, що здійснюють регулювання питань гарантування продовольчої безпеки; компетентних органів та організацій, що контролюють та відповідають за окремі складники гарантування продовольчої безпеки; державних і недержавних органів та організацій, що здійснюють інформаційне забезпечення користувачів інформації й аналіз тенденцій продовольчої безпеки; суб'єктів господарювання у забезпеченні населення продовольством; підприємств та організацій інфраструктури аграрного і продовольчого ринку; населення. Запропоновано розроблення інформаційної системи моніторингу продовольчої безпеки як ефективного інструменту для збору, аналізу інформації та формування відповідних аналітичних звітів, прогнозів і рекомендацій із використанням сучасних цифрових технологій.

Ключові слова: моніторинг продовольчої безпеки, інформаційне забезпечення, інформаційна система.

В статті представлені основні суб'єкти інформаційного забезпечення моніторингу продовольчої безпеки.

ности, которые предоставляют информацию для обоснованной оценки состояния и тенденций продовольственной безопасности государства. Исследована специфика исходящей информации, предоставляемой участниками системы обеспечения продовольственной безопасности государства. Систематизированы информационные источники для мониторинга продовольственной безопасности и направления получения и использования информации на уровне: органов государственной власти и управления, осуществляющих регулирование вопросов обеспечения продовольственной безопасности; компетентных органов и организаций, контролирующих и отвечающих за отдельные составляющие обеспечения продовольственной безопасности; государственных и негосударственных органов и организаций, осуществляющих информационное обеспечение пользователей информации и анализ тенденций продовольственной безопасности; субъектов хозяйствования в обеспечении населения продовольствием; предприятий и организаций инфраструктуры аграрного и продовольственного рынка; населения. Предложена разработка информационной системы мониторинга продовольственной безопасности как эффективный инструмент для сбора, анализа информации и формирования соответствующих аналитических отчетов, прогнозов и рекомендаций с использованием современных цифровых технологий.

Ключевые слова: мониторинг продовольственной безопасности, информационное обеспечение, информационная система.

УДК 338.439

<https://doi.org/10.32843/infrastructure33-15>

Мостова А.Д.

к.е.н., старший викладач кафедри міжнародного маркетингу
Університет імені Альфреда Нобеля

The article presents the main subjects of the information support of food security monitoring, which provides information for a well-founded assessment of the state and trends of food security of the state. The specifics of the source information provided by the participants of the system for ensuring the state food security are analyzed. There are systematized the information sources for food security monitoring and directions of obtaining and using information at the level of: state power bodies and administration that regulate food security issues; competent authorities and organizations that are responsible for control of the individual components of food security; state and non-state bodies and organizations that provide information provision to users of information and analysis of food security trends; business entities in providing foodstuffs to the population; subjects of the infrastructure of the agrarian and food market and population. It is proposed to develop an information system for food security monitoring as an effective tool for gathering, analyzing information and developing relevant analytical reports, forecasts and recommendations using modern digital technologies. The tasks for the information system of food security monitoring are formulated. The main purpose of the proposed development is the methodical and practical implementation of the assessment of state food security, justification of strategic directions and mechanisms for ensuring of food security, development and implementation of socio-economic development programs and development strategies. The introduction of the information system of food security monitoring will provide public authorities with comprehensive, up-to-date, timely, objective information about the trends of national food security, the trends in the agricultural sector, quality control and food safety systems, and formulate a methodological basis for the integrated formation and analysis of indicators of the resource provision and economic activity of business entities, market intermediaries, food supply of the population, to develop the food security strategy.

Key words: food security monitoring, information support, information system.

Постановка проблеми. Забезпечення продовольчої безпеки є стратегічним пріоритетом соціально-економічної політики держави, який впливає безпосередньо на рівень та якість життя населення. Вирішення поставленого завдання потребує узгодженої взаємодії учасників системи забезпечення населення продовольством (державна, аграрний сектор, харчова промисловість, ринкові посередники, населення) та ефективного обміну інформацією між ними.

Моніторинг продовольчої безпеки України має достатньо сформовану на законодавчому рівні

методичну та статистичну базу. Зокрема, державними органами розроблено основні показники продовольчої безпеки та методики їх оцінки, а органи державної статистики надають інформацію щодо подальшої оцінки показників та подальшої інтерпретації результатів [1–3]. Однак необхідна систематизація зусиль та інформаційних ресурсів усіх учасників системи забезпечення населення продовольством, що дасть змогу не тільки об'єктивно оцінювати стан продовольчої безпеки у звітний період, а й розробляти стратегічні плани і прогнози та здійснювати превентивні заходи за рахунок сво-

часного реагування на можливі відхилення за всіма чинниками, що впливають на продовольчу безпеку. Отже, дослідження інформаційного забезпечення моніторингу продовольчої безпеки є актуальним завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Методичне забезпечення аналізу стану продовольчої безпеки в Україні представлено низкою нормативно-правових актів. Методичні підходи й рекомендації щодо діагностики продовольчої безпеки на державному рівні розкрито у працях таких авторів, як О.В. Вараксіна, В.І. Власов, О.І. Гойчук, П.Т. Саблук, О.Л. Кардаш, В.Д. Малигіна та ін. На необхідність інформаційно-аналітичного забезпечення оцінки загроз продовольчої безпеки вказує З.К. Бондар [4] Аспекти формування системи моніторингу продовольчої безпеки регіону наводить В.Ф. Проскура [10].

Розроблені науковцями методичні підходи містять системи показників, індикаторів, методики їх розрахунку, однак дослідження інформаційної бази для оцінки та системного моніторингу продовольчої безпеки не проводилося на достатніх методологічному на практичному рівнях. Також недостатньо враховано необхідність використання можливостей сучасних інформаційних технологій для збору, аналізу інформації та формування відповідних аналітичних звітів, прогнозів та рекомендацій у сфері забезпечення продовольчої безпеки держави.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження суб'єктів інформаційного забезпечення моніторингу продовольчої безпеки та їхніх інформаційних можливостей, інформаційних джерел для моніторингу продовольчої безпеки та обґрунтування необхідності розроблення інформаційної системи моніторингу продовольчої безпеки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Регулювання інформаційного забезпечення державної політики щодо продовольчої безпеки викладено у проекті закону України «Про продовольчу безпеку». Згідно з правовим актом, повна і достовірна інформація є умовою прийняття своєчасних і обґрунтованих рішень щодо забезпечення продовольчої безпеки [1]. Така інформація включає дані стосовно:

- державних і галузевих стандартів, норм, нормативів, у тому числі індикаторів щодо продовольчої безпеки;
- показників обсягів виробництва і реалізації на національному та регіональних рівнях життєво важливих продуктів харчування;
- рівня і динаміки цін на життєво важливі продукти харчування;
- рівня споживання життєво важливих продуктів харчування у цілому та в розрізі соціальних груп населення, динаміки змін цього рівня для виявлення тенденцій;

- стану і тенденцій розвитку внутрішнього і зовнішнього ринків сільськогосподарської сировини і продовольства та окремих їхніх продуктивних секторів;

- виконання державних та регіональних програм щодо продовольчої безпеки, а також заходів щодо продовольчої безпеки взагалі.

Порядок підготовки і надання інформації стосовно забезпечення продовольчої безпеки встановлює Кабінет Міністрів України.

Представимо основні суб'єкти інформаційного забезпечення моніторингу продовольчої безпеки та розглянемо основні блоки інформації, які вони надають користувачам та отримують від інших учасників системи забезпечення продовольчої безпеки держави (рис. 1).

Ключову роль у формуванні інформації щодо аналізу та моніторингу продовольчої безпеки відіграють органи державної влади й управління, що здійснюють регулювання питань гарантування продовольчої безпеки. Основні законодавчі й правові акти, які містять положення щодо стратегічних напрямів розвитку аграрного ринку, сільськогосподарського виробництва, переробної та харчової промисловості тощо, розроблено Кабміном, Верховною Радою України. Оцінка рівня продовольчої безпеки здійснюється відповідно до методик і рекомендацій, розроблених Кабміном, Мінекономрозвитку. Норми споживання основних продуктів харчування, на основі яких робиться висновок щодо продовольчої безпеки населення, надані МОЗ України. Мінсоцполітики надає інформацію населенню щодо наявності програм продовольчої допомоги та умов її надання, та, своєю чергою, звітує перед іншими державними органами влади, органами статистики щодо витрат із державного бюджету на фінансування продовольчих програм населенню.

Зокрема, згідно з Постановою Кабміну від 25 листопада 2015 р. № 1119 «Про затвердження Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України», Мінагрополітики у сфері інформаційного забезпечення моніторингу продовольчої безпеки здійснює:

- консолідацію інформації щодо стану галузей рослинництва і тваринництва та її офіційну публікацію на власному сайті;
- ведення реєстру виробників продукції галузей рослинництва і тваринництва;
- моніторинг цін на ресурси для виробництва сільськогосподарської продукції (паливо, добрива, насіння тощо);
- моніторинг забезпеченості ресурсами сільськогосподарських товаровиробників;
- забезпечення проведення моніторингу національного і міжнародного аграрного та продовольчого ринків;

Рис. 1. Суб'єкти інформаційного забезпечення моніторингу продовольчої безпеки

Джерело: розроблено автором

- інформування про роботу сучасних систем контролю безпеки та якості харчових продуктів, у тому числі на міжнародному рівні;
- надання актуальної інформації щодо заходів та програм підтримки фермерських господарств, сільськогосподарських кооперативів, важливої правової та методичної інформації щодо регулювання їхньої діяльності;
- інформування щодо стану аграрної освіти і науки, напрямів наукових досліджень в аграрній сфері, розвитку сільських територій;
- створення і підтримку постійного функціонування системи інформаційного забезпечення діяльності оптових ринків сільськогосподарської продукції;
- інформування щодо пріоритетних заходів фінансової політики в аграрному секторі (бюджетний процес, фінансування з державного бюджету, агрострахування, кредитування, оподаткування та інші важливі питання), технічної політики, регуляторної політики, технічного регулювання;

- регулювання напрямів міжнародного співробітництва, актуальних для учасників ЗЕД, зокрема порядок співробітництва з міжнародними організаціями, у тому числі фінансовими, співробітництва із СОТ, євроінтеграції, двосторонньої співпраці, отримання міжнародної технічної допомоги;
- надання інформації щодо актуальних стратегій та програм в аграрному секторі, аграрних реформ;
- надання адміністративних послуг та роботу зі зверненнями;
- надання інформації стосовно об'єктів та підприємств державної власності;
- отримання від міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування необхідної інформації, документів і матеріалів, зокрема від органів статистики – статистичних даних щодо стану аграрного сектору та тенденцій його розвитку, фінансування, продовольчого забезпечення населення,

експорту й імпорту сільськогосподарської продукції та продовольства [13].

Мінагрополітики публікує в офіційних джерелах інформації правові акти у сфері регулювання державної аграрної політики, державної політики у сферах сільського господарства та з питань продовольчої безпеки держави, охорони прав на сорти рослин, тваринництва.

Компетентні органи та організації, що контролюють та відповідають за окремі складники гарантування продовольчої безпеки у сфері забезпечення державних продовольчих запасів, зокрема Аграрний фонд, ПАТ «ДПЗКУ», надають інформацію щодо програм, умов та обсягів державних закупівель сільськогосподарської продукції на ринку, мінімальних та максимальних цін [14]. ПАТ «ДПЗКУ» інформує постачальників сільськогосподарської продукції щодо закупівельних програм, закупівельних цін, тарифів на послуги для товаровиробників на переробку, заготівлю, зберігання, транспортування тощо; потенційних партнерів у сфері перевезень, страхування продукції та інших посередників сільськогосподарського та продовольчого ринків – щодо умов співробітництва [15]. Державні корпорації, на які покладено функції регулювання аграрного ринку, надають звітну інформацію до вищестоящих органів та органів державної статистики щодо обсягів продажу та цін сільськогосподарської продукції на внутрішній та зовнішній ринки. Державне агентство резерву України надає інформацію зацікавленим особам щодо процедур державних закупівель, плану закупівель сільськогосподарської та продовольчої продукції та умов співробітництва. Громадяни, підприємства, установи та організації мають доступ до публічної інформації, наданої Держрезервом, щодо обсягів та наявності продовольчих ресурсів [16]. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів надає актуальну інформацію щодо вимог до якості продуктів харчування, діяльності операторів ринку, інспекційних заходів, об'єктів регулювання для цілей імпорту, експорту та реекспорту, розробляє та публікує нормативно-правові акти з питань, що належать до компетенції Служби.

Державні та недержавні органи та організації, що здійснюють інформаційне забезпечення користувачів інформації та аналіз тенденцій продовольчої безпеки, мають стати основною ланкою у формуванні інформаційної системи моніторингу продовольчої безпеки. Дані суб'єкти консолідують інформацію щодо кон'юнктури на ринках сільськогосподарської та продовольчої продукції, обсягів і цін експорту й імпорту продовольства та сільськогосподарської продукції, обсягів виробництва та умов функціонування підприємств аграрного сектору, харчової та переробної промисловості, продовольчого забезпечення населення, якості

харчування і витрат домогосподарств на продукти харчування. Окрім того, науково-дослідні організації та інститути здійснюють також аналіз і прогнозування стану продовольчої безпеки, розробляють рекомендації щодо укріплення стану продовольчої безпеки держави у сфері фінансової підтримки, вдосконалення інституційної, правової бази для органів влади, компетентних із вирішення даних питань.

Суб'єкти господарювання у забезпеченні населення продовольством, зокрема сільськогосподарські товаровиробники, надають інформацію до органів державної статистики, яка в подальшому стає доступною користувачам, щодо асортименту, обсягів виробництва та реалізації продукції, матеріально-технічної бази (земельні ресурси, сільськогосподарська техніка й інвентар тощо) та кадрового забезпечення, обсягів використання і вартості куплених аграрними підприємствами матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб у сільському господарстві (добрив, паливно-мастільних матеріалів, кормів тощо), основних фінансово-економічних показників діяльності, експорту, імпорту, обсягів отриманої державної фінансової підтримки. Торгові підприємства інформують щодо обсягів реалізації сільськогосподарської продукції та продовольства; харчові та переробні підприємства надають інформацію щодо обсягів надходження сільськогосподарської продукції для подальшої переробки, асортименту й обсягів продажу продовольства, цін тощо.

Суб'єкти інфраструктури аграрного і продовольчого ринків передусім надають інформацію потенційним партнерам (аграрним, харчовим, переробним підприємствам), які реалізують сільськогосподарську та продовольчу продукцію, щодо обсягів та умов закупівель. Для покупців такі суб'єкти ринкової інфраструктури надають актуальну інформацію щодо наявності та цін придбання продукції. Кредитні та страхові організації надають інформацію іншим суб'єктам ринку щодо умов фінансування і співробітництва. Підприємства у сфері виставково-ярмаркової діяльності презентують основні досягнення в аграрному секторі та обслуговуючих галузях.

За статистичними даними, обстеження умов життя домогосподарств, яке здійснюється на постійній основі і відповідає міжнародним стандартам, важливою інформацією для оцінки продовольчої безпеки є доходи, структура і динаміка витрат домогосподарств, обсяги споживання основних продуктів харчування тощо.

Таким чином, національна продовольча безпека є зоною відповідальності органів державної влади й управління всіх рівнів за участю суб'єктів господарювання, задіяних у формуванні необхідної інформаційної бази для оцінки стану продовольчої безпеки та прийнятті стратегічних управ-

лінських рішень за результатами проведеної оцінки. З метою ефективної їх взаємодії необхідно своєчасне отримання інформації для аналізу й оцінки стану продовольчої безпеки та можливих загроз, формування системи показників і аналітичних звітів, планування та прогнозування.

Для вирішення поставленого завдання необхідна інформаційна система моніторингу продовольчої безпеки, яка функціонально повинна автоматизувати процес забезпечення збору, введення вхідних даних, аналізу, формування аналітичних звітів, зберігання результатів і надання оперативного доступу до інформації. Інформаційна система моніторингу продовольчої безпеки має вирішувати такі завдання:

- автоматизація процедури збору й обробки інформації про стан продовольчої безпеки, уніфікація показників та індикаторів оцінки на рівні держави та регіонів;

- обґрунтування вимог до вхідних даних, наданих відповідними суб'єктами інформаційного забезпечення моніторингу продовольчої безпеки, необхідних для розрахунку показників, що характеризують стан продовольчої безпеки, та формування аналітичних звітів;

- програмно-технічна реалізація моніторингу національної продовольчої безпеки відповідно до декількох методик оцінки;

- забезпечення користувачів своєчасною інформацією про стан продовольчої безпеки на рівні держави та регіонів для своєчасного виявлення й попередження загроз, розроблення стратегічних планів і прогнозів, прийняття оперативних управлінських рішень у разі погіршення ситуації;

- формування актуальних аналітичних звітів за результатами моніторингу та надання їх користувачам в електронному вигляді;

- захист фізичної та інформаційної безпеки даних.

Основним призначенням запропонованої розробки є методична та практична реалізація інформаційного забезпечення моніторингу продовольчої безпеки держави, обґрунтування стратегічних напрямів і механізмів забезпечення продовольчої безпеки, розроблення і реалізації програм соціально-економічного розвитку та галузевих стратегій розвитку. Замовниками розроблення інформаційної системи можуть бути органи державного управління, які беруть участь у формуванні механізмів і інструментів регулювання функціонування продовольчого ринку, програм та прогнозів соціально-економічного розвитку, наприклад Мінагрополітики. Користувачами інформаційної системи повинні бути органи державного управління всіх рівнів, відповідальні за стратегічні заходи щодо гарантування продовольчої безпеки, торгіві, сільськогосподарські, харчові та переробні підприємства, підприємства ринкової інфраструктури.

Інформаційною базою для розрахунку основних показників стану продовольчої безпеки згідно з основними методиками, розробленими на державному рівні (Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України від 29.10.2013 № 1277 [2], Методика визначення основних індикаторів продовольчої безпеки від 05.12.2007 № 1379 «Деякі питання продовольчої безпеки» [3], проект закону України «Про продовольчу безпеку України» № 8370-1 [1]), а також окремими авторськими методиками [4–7; 10; 11] є відповідні дані державної статистики, зокрема реалізації продукції сільського господарства підприємствами та господарствами населення, показників стану рослинництва і тваринництва, надходження продукції сільського господарства на переробні підприємства, доходів і витрат домогосподарств, споживання продуктів харчування в домогосподарствах тощо; дані Мінагрополітики, аналітичних і консалтингових агентств, зокрема баланси попиту і пропозиції сільськогосподарської продукції та продовольства, цін на сільськогосподарську продукцію та продовольство й інша інформація.

Упровадження інформаційної системи моніторингу продовольчої безпеки дасть змогу забезпечити органи державної влади всебічною, актуальною, своєчасною, об'єктивною інформацією про стан продовольчої безпеки держави, а також тенденції розвитку аграрного сектору, систем контролю якості та безпеки харчування, сформулювати методологічну основу для комплексного формування й аналізу показників ресурсного забезпечення та економічної діяльності суб'єктів господарювання, ринкових посередників, продовольчого забезпечення населення, розробити прогноз і стратегію продовольчої безпеки.

Висновки з проведеного дослідження. Суб'єкти інформаційного забезпечення моніторингу продовольчої безпеки – це, в першу чергу, органи державної влади й управління, що здійснюють регулювання питань гарантування продовольчої безпеки; компетентні органи та організації, що контролюють та відповідають за окремі складники гарантування продовольчої безпеки у сфері забезпечення державних продовольчих запасів, оцінки і контролю якості й безпеки продовольства; державні та недержавні органи та організації, що здійснюють інформаційне забезпечення користувачів інформації й аналіз тенденцій продовольчої безпеки; суб'єкти господарювання у забезпеченні населення продовольством, зокрема сільськогосподарські товаровиробники, торгіві підприємства, харчові та переробні підприємства; суб'єкти інфраструктури аграрного і продовольчого ринків та населення.

Для організації ефективної взаємодії учасників системи забезпечення населення продовольством необхідне формування інформаційної бази для

оцінки стану продовольчої безпеки та прийняття стратегічних управлінських рішень за результатами проведеної оцінки. Для вирішення поставленого завдання запропоновано інформаційну систему моніторингу продовольчої безпеки, що дасть змогу своєчасно отримувати інформацію для аналізу й оцінки стану продовольчої безпеки та можливих загроз, формування системи показників і аналітичних звітів, а також стратегічних планів та прогнозів. Функціями інформаційної системи повинні бути збір та введення вхідних даних, аналіз, формування аналітичних звітів, зберігання результатів і надання оперативного доступу до інформації. Запропонована інформаційна система дасть змогу сформувати методологічну основу для комплексного формування й аналізу показників продовольчого забезпечення населення, ресурсного забезпечення та ефективності діяльності товаровиробників, ринкових посередників, розробити прогноз і стратегію продовольчої безпеки.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Проект закону України «Про продовольчу безпеку України» від 28.04.2011 № 8370-1. URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF6GI01A.html (дата звернення: 20.07.2019).
2. Методика визначення основних індикаторів продовольчої безпеки, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2007 № 1379 «Деякі питання продовольчої безпеки» (редакція від 21.10.2011). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1379-2007-p> (дата звернення: 20.07.2019).
3. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, затверджені Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 № 1277. URL : <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=MetodichniRekomendatsi> (дата звернення: 20.07.2019).
4. Бондар З.К. Призначення, структура та зміст паспорту загроз продовольчій безпеці України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 16. С. 80–84.
5. Власов В.І., Саблук В.П., Лисак М.А. Методичні підходи до оцінки продовольчої безпеки країни *Економіка АПК*. 2009. № 8. С. 43–45.
6. Гойчук О.І. Критерії продовольчої безпеки *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2004. № 1. С. 42–44.
7. Кардаш О.Л. Сучасне методичне забезпечення оцінювання продовольчої безпеки України *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2015. № 5(1). С. 194–199.
8. Малигіна В.Д. Методологія забезпечення продовольчої безпеки країни : монографія ; Донець, нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.І. Туган-Барановського. Донецьк : Ноулідж, 2011. 471 с.
9. Вараксіна О.В. Формування організаційно-економічного механізму продовольчої безпеки України : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством». Полтава, 2016. 20 с.
10. Проскура В.Ф. Формування системи моніторингу продовольчої безпеки регіону *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. 2015. Вип. 3(2). С. 63–67.
11. Мостова А.Д. Удосконалення методичного забезпечення аналізу стану продовольчої безпеки країни *Економіка та держава*. 2017. № 10. С. 42–47.
12. Сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 20.07.2019).
13. Сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL : <https://minagro.gov.ua/ua> (дата звернення: 20.07.2019).
14. Сайт ПАТ «Аграрний фонд». URL : <http://agrofond.gov.ua> (дата звернення: 20.07.2019).
15. Сайт ПАТ «Державна продовольчо-зернова корпорація України». URL : <https://www.pzcu.gov.ua/ua> (дата звернення: 20.07.2019).
16. Сайт Державного агентства резерву України. URL : <https://rezerv.gov.ua> (дата звернення: 20.07.2019).

REFERENCES:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2011), "About the food security of Ukraine", available at: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF6GI01A.html (accessed 20 July 2019).
2. Cabinet of Ministers of Ukraine (2007), "Methodology for determining the main indicators of food security "Some issues of food security"", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1379-2007-p> (accessed 20 July 2019).
3. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2013), "Methodical recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine", available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=MetodichniRekomendatsi> (accessed 20 July 2019).
4. Bondar Z.K. (2016). Pryznachennia, struktura ta zmist pasportu zahroz prodovolchii bezpetsi Ukrainy [Purpose, structure and contents of the passport of threats to Ukraine's food security]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. no 16. pp. 80-84. (in Ukrainian).
5. Vlasov, V.I., Sabluk, V.P. and Lysak, M.A. (2009), "Methodological Approaches to Assessing Food Security of the Country", *Ekonomika APK*, vol. 8, pp. 43-45. (in Ukrainian).
6. Hojchuk, O.I. (2004), "Criteria for food security", *Visnyk Poltav's'koj derzhavnoi ahrarnoi akademii*, vol 1, pp. 42-44. (in Ukrainian).
7. Kardash, O.L. (2015), "Modern methodological support for food safety assessment of Ukraine", *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Ekonomichni nauky*, vol. 5(1), pp. 194-199. (in Ukrainian).
8. Malyhina V.D. (2011). Metodolohiia zabezpechennia prodovolchoi bezpeky krainy [Methodology for ensuring food security of the country]. Donetsk: NOU-LIDZh. (in Ukrainian).
9. Varaksina O.V. (2016). Formuvannia orhanyzatsiino-ekonomichnoho mekhanizmu prodovolchoi bezpeky Ukrainy [Formation of organizational and economic mechanism of food security of Ukraine]: author's abstract. dis Cand. econ Sciences: 08.00.03 "Economy

and management of the national economy". Poltava. (in Ukrainian).

10. Proskura V.F. (2015). Formuvannia systemy monitorynhu prodovolchoi bezpeky rehionu [Formation of food safety monitoring system in the region]. *Visnyk Kremenchutskoho natsionalnoho universytetu imeni Mykhaila Ostrohradskoho*. No. 3(2). pp. 63-67. (in Ukrainian).

11. Mostova A.D. (2017). Udoskonalennia metodychnoho zabezpechennia analizu stanu prodovolchoi bezpeky krainy [Improvement of the methodological analysis of the state of food security of the country]. *Ekonomika ta derzhava*. No 10. pp. 42-47. (in Ukrainian).

12. State Statistics Service of Ukraine (2019), available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 20 July 2019).

13. Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine (2019), available at: <https://minagro.gov.ua/ua> (accessed 20 July 2019).

14. PJSC "Agrarian Fund" (2019), available at: <http://agrofond.gov.ua> (accessed 20 July 2019).

15. PJSC State Food and Grain Corporation of Ukraine (2019), available at: <https://www.pzcu.gov.ua/ua> (accessed 20 July 2019).

16. The State Agency of the Reserve of Ukraine (2019), available at: <https://rezerv.gov.ua> (accessed 20 July 2019).

Mostova Anastasiia

Candidate of Economic Sciences,
Senior Instructor of International Marketing Department
Alfred Nobel University

INFORMATION SUPPORT OF FOOD SECURITY MONITORING

The purpose of the article is to study the subjects of the information security of food security monitoring and their information capabilities, information sources for monitoring of food security and justify the necessity of developing an information system for food security monitoring. The article presents the main subjects of the information support of food security monitoring, which provides information for a well-founded assessment of the state and trends of food security of the state. The specifics of the source information provided by the participants of the system for ensuring the state food security are analyzed.

Methodology. The state food security monitoring has a sufficiently developed methodological and statistical basis at the legislative level. In particular, the state authorities have developed the main indicators of food security and the methods of their evaluation. The state statistics bodies provide information on further evaluation of indicators and further interpretation of results. Methodological support for the analysis of the state of food security in Ukraine is presented by a number of normative legal acts. Methodological approaches developed by scientists contain indicators, indicators, methods of their calculation.

Results. There are systematized the information sources for food security monitoring and directions of obtaining and using information at the level of: state power bodies and administration that regulate food security issues; competent authorities and organizations that are responsible for control of the individual components of food security; state and non-state bodies and organizations that provide information provision to users of information and analysis of food security trends; business entities in providing foodstuffs to the population; subjects of the infrastructure of the agrarian and food market and population.

It is proposed to develop an information system for food security monitoring as an effective tool for gathering, analyzing information and developing relevant analytical reports, forecasts and recommendations using modern digital technologies. The tasks for the information system of food security monitoring are formulated.

Practical implications. The main practical purpose of the proposed development is the methodical and practical implementation of the assessment of state food security, justification of strategic directions and mechanisms for ensuring of food security, development and implementation of socio-economic development programs and development strategies. The introduction of the information system of food security monitoring will provide public authorities with comprehensive, up-to-date, timely, objective information about the trends of national food security, the trends in the agricultural sector, quality control and food safety systems, and formulate a methodological basis for the integrated formation and analysis of indicators of the resource provision and economic activity of business entities, market intermediaries, food supply of the population, to develop the food security strategy.

Value/originality. The value of the study suggests the systematizing of the efforts and information resources of all participants in the system of providing food to the population, which will not only objectively assess the state of food security in the reporting period, but also develop strategic plans and forecasts and take preventive measures through timely response to possible deviations by all the factors that come to the forefront of food security. Practical aspects of the article consist in using the possibilities of modern information technologies for collecting, analyzing information and developing relevant analytical reports, forecasts and recommendations in the field of food security of the state.